
PM FÖRORENAD MARK – STRANDEN 21:9 OCH 21:18

UPPDRAGSNUMMER: 1520986000

2015-05-28

SWECO ENVIRONMENT AB

Utredning avseende risk för förorenad mark på fastigheterna Stranden 21:9 och 21:18 i Mora

Bakgrund

Mora kommun har infört arbete med detaljplan för fastigheterna Stranden 21:9 och 21:18 vid Zornska barnhemmet och Morkarby nedre skola givit Sweco Environment AB i uppdrag att utreda om marken inom område aktuellt för detaljplan kan vara förorenad.

Historik

I antikvarisk rapport 2015:3 från Dalarnas museum finns beskrivet att byggnaden där Zornska barnhemmet senare drevs användes som snickerifabrik, Wallinska snickerifabriken, fram till 1914.

Föroreningsrisk

Wallinska snickerifabriken är inte identifierat som ett objekt i den databas som Länsstyrelsen Dalarna administrerar där förorenade områden som inventerats i länet finns med.

Naturvårdsverket har tagit fram en lista där man anger vilka branscher som ska prioriteras när det gäller inventering av förorenade områden. Här finns inte snickerier angivna som en bransch. De trävarubranscher som finns angivna är impregnering eller ytbehandling av trä samt tillverkning av träskivor. Inga uppgifter finns om att något av detta förekommit vid Wallinska snickeriet.

Enligt uppgift från Tekniska förvaltningen på Mora kommun finns två oljecisterner på de aktuella fastigheterna, en i Zornska barnhemmet och en i Morkarby nedre skola. Båda cisternerna uppfyllde ställda krav vid besiktning 2001. På fastigheten Stranden 21:18 finns uppgifter om att även en markförlagd cistern ska finnas. Det är dock osäkert var på fastigheten den är lokaliserad, enligt uppgift ska den vara rengjord och sandfylld 1982.

Slutsats och rekommendation

Förbrukning av kemikalier och råvaror samt hantering av maskiner och restprodukter vid snickeriverksamheten kan ha orsakat spridning av föroreningar till omgivningen. Eftersom inga uppgifter har framkommit som tyder på någon storskalig produktion är slutsatsen att det varit en begränsad verksamhet med liten kemikalie- och råvaruförbrukning. Risken att verksamheten orsakat förorening av mark är därmed liten.

Spill och läckage kan genom åren ha skett från den markförlagda cisternen. Riktad provtagning för att se eventuella föroreningar kan genomföras om cisternens läge blir känt. För att lokalisera

cisternen kan en geofysisk undersökning genomföras. En sådan utredning kan vara aktuellt i samband med exploatering av området.

I samband med den geotekniska undersökningen gjordes inga iakttagelser i fält av avvikande jordartlager, lukt eller liknande som tyder på rester från snickeriverksamheten eller oljecisterner. Inte heller påträffades den markförlagda cisternen.

Utifrån den information som finns idag bedöms inte provtagning av marken i området vara motiverad. Om uppgifter inkommer om snickerifabriken, och eventuella föroreningar därifrån, eller uppgifter om den markförlagda cisternen, kan provtagning av marken vara aktuell.

Man bör dock vara uppmärksam på avvikande material eller lukt som kan väcka misstanke om förorening i samband med eventuella markarbeten i området. Om iakttagelser uppmärksammas ska tillsynsmyndigheten kontaktas för samråd kring eventuell provtagning och hur hantering av eventuellt uppgrävda massor ska ske.

Referenser

Skriftliga

"Morkarby folkskola & Zornska barnhemmet – Kulturhistorisk värdering och antikvarisk konsekvensanalys av Morkarby folkskola och Zornska barnhemmet, Mora socken, Dalarnas län" Antikvarisk rapport 2015:3 Dalarnas museum.

"Branscher inom vilka objekten ska inventeras respektive endast identifieras i det efterbehandlingsarbete som utförs med bidrag från Naturvårdsverket" Naturvårdsverket 17 maj 2011.

Muntliga

Urban Mårtensson, fastighetschef Mora kommun

Liselott Ek, Miljöenheten, Länsstyrelsen Dalarna

Annika Persson och Michael Horn, Miljökontoret Mora-Orsa

Via e-post

Torbjörn Engström, Tekniska förvaltningen, Mora kommun

Sweco Environment AB

Falun Miljö

Anna Åberg, handläggare

Lars Tigerström, kvalitetsgranskare